

การศึกษากระบวนการจัดการและการพัฒนาเครือข่ายตลาดชุมชนปลอดสารพิษ : กรณีศึกษาอำเภอพล จังหวัดขอนแก่น มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาบริบท และสภาพแวดล้อม ตลาดชุมชนปลอดสารพิษ 2) ศึกษากระบวนการจัดการและการพัฒนาเครือข่าย ตลาดชุมชนปลอดสารพิษ 3) ศึกษาวิเคราะห์เงื่อนไขที่เกี่ยวข้องกับการจัดการและการพัฒนาเครือข่ายตลาดชุมชนปลอดสารพิษ การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) โดยเก็บข้อมูลจากกลุ่มเป้าหมายการสัมภาษณ์เชิงลึก วิธีการสัมภาษณ์แบบ Snowball Technique วิธีการสังเกตแบบไม่มีส่วนร่วม และสรุปข้อมูลโดยวิธีการวิเคราะห์เชิงพรรณนา (Descriptive Analysis)

ผลการศึกษาพบว่ากระบวนการจัดการเครือข่ายตลาดชุมชนปลอดสารพิษ มีองค์ประกอบที่สำคัญอยู่ 6 องค์ประกอบด้วยกัน คือ 1) การวางแผน การมีส่วนร่วมในการวางแผน การมีส่วนร่วมในการดำเนินงานของเครือข่าย และการมีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหา และประเมินผล 2) การจัดองค์กร โครงสร้าง สมาชิก และบทบาท 3) การดำเนินงาน กิจกรรมที่ผ่านมาของเครือข่าย กิจกรรมที่เป็นภาพรวมของเครือข่าย กิจกรรมของสมาชิกเครือข่ายในแต่ละพื้นที่ 4) การประสานความร่วมมือ ความร่วมมือกันระหว่างสมาชิก ความร่วมมือกับองค์กรภายนอกเครือข่าย 5) การจัดการความรู้ การถ่ายทอดแนวคิดเชิงอุดมการณ์ในการทำงาน การถ่ายทอดประสบการณ์ด้านการผลิต การถ่ายทอดประสบการณ์ด้านการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติ และ 6) การติดตามควบคุม ตรวจสอบ ส่วนกระบวนการพัฒนาเครือข่ายตลาดชุมชนปลอดสารพิษมีองค์ประกอบที่สำคัญอยู่ 6 องค์ประกอบด้วยกัน คือ 1) ผู้นำ ศักยภาพของผู้นำ ลักษณะของผู้นำ การถ่ายทอดบทบาทผู้นำ 2) การสื่อสารกันระหว่างสมาชิก การแลกเปลี่ยนความคิดเห็น การแลกเปลี่ยนความรู้ การแลกเปลี่ยนประสบการณ์ และการแลกเปลี่ยนข้อมูลการดำเนินงานซึ่งกันและกัน 3) การปฏิบัติกิจกรรมร่วมกัน การมีส่วนร่วมในการวางแผน การปฏิบัติกิจกรรมที่ทางเครือข่ายจัดขึ้น และการมีส่วนร่วมในการประเมินผล 4) การถ่ายทอดข้อมูลของเครือข่าย การถ่ายทอดประสบการณ์ด้านการผลิต และการถ่ายทอดประสบการณ์ด้านการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติ และภูมิปัญญาท้องถิ่น 5) การคัดเลือกสมาชิกเข้าร่วมกิจกรรมของเครือข่าย และการชักชวนผู้ที่สนใจเข้ามาเป็นสมาชิกของ

เครือข่าย การขยายเครือข่ายนอกพื้นที่ และ6) การจัดหาทรัพยากรในการดำเนินงานทุนทางสังคม ปัจจัยการผลิต ที่เป็นสิ่งของ และเงินทุน รวมทั้งการมีส่วนร่วมในการจัดหาทรัพยากรโดยการระดมทรัพยากรจากภายใน และการมีส่วนร่วมในการจัดหาทรัพยากรโดยการระดมทรัพยากรจากภายนอก

เงื่อนไขที่เกี่ยวข้องกับการจัดการและการพัฒนาเครือข่ายตลาดชุมชนปลอดภัย ภายใต้เงื่อนไขของการจัดการและการพัฒนาเครือข่ายในด้านต่างๆ สมาชิกเครือข่ายมีการสร้างความรู้จากวิธีการดำรงชีวิต มีการเรียนรู้จากประสบการณ์ที่มีการลองผิดลองถูกร่วมกัน เพื่อให้สามารถนำไปสู่การแก้ไขปัญหา หรือการหาทางเลือกในการพัฒนารูปแบบการดำเนินงานได้อย่างเหมาะสม และที่สำคัญคือ บทบาทของผู้นำเครือข่ายและการแลกเปลี่ยนเรียนรู้เกี่ยวกับการจัดการและการพัฒนาสำหรับเงื่อนไขที่ทำให้เกิดการจัดการและการพัฒนาเครือข่ายตลาดชุมชนปลอดภัยอำเภอพล ให้สามารถดำรงอยู่ได้นั้นขึ้นอยู่กับกระบวนการมีส่วนร่วมของสมาชิกเครือข่าย ด้านปฏิสัมพันธ์กับภายนอกที่มีต่อการพัฒนาเครือข่ายตลาดชุมชนปลอดภัย อำเภอพล เป็นเงื่อนไขหนึ่งที่สำคัญที่ส่งผลให้องค์ความรู้ต้องมีการปรับตัวเพื่อพัฒนาความรู้ กล่าวโดยสรุป ภาพรวมของเงื่อนไขที่ทำให้เกิดการจัดการและการพัฒนาเครือข่ายตลาดชุมชนปลอดภัยอำเภอพลดำรงอยู่ มีความสัมพันธ์กับเงื่อนไขต่างๆ ทั้งภายใน และภายนอกของเครือข่าย มีความสัมพันธ์กันในลักษณะที่เชื่อมโยงเกี่ยวข้องสัมพันธ์กันและมีส่วนในการกำหนดการเปลี่ยนแปลงซึ่งกันและกัน

The purposes of this research, Management Process and Network Development of A Chemical-free Vegetable Community Market: A Case Study of Phon District, Khon Kaen Province were: 1) to study the context and environment of a chemical-free vegetable community market, 2) to examine the management process and network development of a chemical-free vegetable community market, and 3) to investigate conditions related to management process and network development of a chemical-free vegetable community market. This research employed a qualitative design. The main instrument used in collecting data was an interview with a snowball technique. Descriptive analysis was employed to analyze data.

Results of the study indicated that the management process of a chemical-free vegetable community market network consisted of six important factors, including 1) planning, participation in planning process, operation of the network, problem solving and evaluation, 2) organizational structure, members and roles, 3) operation of the network, previous activities, overall activities and activities of network members in each area, 4) coordination, cooperation among members and cooperation with outside organizations, 5) knowledge management and transfer of concepts and experiences of production techniques and utilization of natural resources, and 6) monitoring and evaluation. As for the network development process of a chemical-free community market, there were also six important factors, including 1) leaders, leader capacities, leadership, transfer of leadership, 2) communication between members and opinion, knowledge, experience and information sharing, 3) participatory planning, execution and evaluation, 4) transfer of information and experiences in production techniques and utilization of natural resources, 5) inviting members to participate in the network activities and inviting interested persons to be members of the network, and extension of the network, and 6) acquisition of

resources to run the network, social capital, production factors, and participation in internal and external resource mobilization.

Regarding conditions related to the management and network development of a chemical-free community market, members of the network developed their knowledge from their ways of life and experiences and used what they had learned to solve the problems encountered or choose the most appropriate means of network operation. The most important factors were roles of network leaders and information and knowledge sharing about management and development. Conditions leading to continuous existence of a chemical-free vegetable community market of Phon District was participation from members. Interaction between outside organizations was an important condition resulting in development of a body of knowledge of the chemical-free vegetable community market network. In conclusion, the overall conditions resulting in the existence of a chemical-free vegetable community market in Phon District were related to various conditions, either within or outside the network, in an integrated manner. The network and the outside organizations were not only related to each other, but also partially influenced changes in each other.